

ЩОДО КВАЛІКАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОСТУПКУ ЗА ОЗНАКАМИ ОБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ СТАТТІ 174 КУпАП УКРАЇНИ

У статті проаналізовано ознаки об'єктивної сторони складу адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 174 КУпАП, а саме «Стрільби з вогнепальної, холодної металевий чи пневматичної зброї в населених пунктах і в не відведених для цього місцях або з порушенням встановленого порядку» з урахуванням існуючої на сьогодні національної нормативно-правової бази. Також на основі досліджень даної проблематики розглянуто певні спірні питання, що виникають при проведенні кваліфікації зазначеного проступку.

Ключові слова: кваліфікація, стрільба, населений пункт, вогнепальна зброя, пневматична зброя, холодна металевий зброя.

В статье проанализированы признаки объективной стороны состава административного правонарушения, предусмотренного ст. 174 КУпАП, а именно «Стрельба с огнестрельного, холодного металлического или пневматического оружия в населённых пунктах и неотведённых для этого местах или с нарушением установленного порядка» с учетом существующей на сегодня национальной нормативно-правовой базы. Также на основе исследований данной проблематики рассмотрены определённые спорные вопросы, которые возникают при проведении квалификации указанного проступка.

Ключевые слова: квалификация, стрельба, населённый пункт, огнестрельное оружие, пневматическое оружие, холодное металлическое оружие.

In the article has been analyzed the signs of the objective side of an administrative offense under Art. 174 Code of Ukraine about administrative offenses, namely «Shooting with the fire, cold or pneumatic weapon mixing box in settlements and wrong places or in violation of the established order», taking into account the existing today the national regulatory framework. Just based on this perspective examines some controversial issues that arise during the qualification specified offense.

Key words: skill, shooting, location, firearms, air guns, edged weapons methyl.

Постановка проблеми. Взагалі зброя використовується для різних цілей: охорони громадського порядку, встановленого порядку управління, забезпечення громадської безпеки, самозахисту, затримання злочинців, охоти, під час проведення спортивних змагань тощо, окрім того, зброя є невід'ємним атрибутом майже кожного військовослужбовця. Зазвичай, обіг зброї в державі врегульований нормами законодавства як національного так і міжнародного. Але з урахуванням останніх подій, які мають місце на території нашої держави, та дещо затягнутих строків проведення антитерористичної операції, неминучим стає витік зброї з території її проведення. Кількість зброї зростає, внаслідок чого контролювати обіг зброї у країні стає доволі складно. І, як наслідок, все більшої актуальності набувають випадки, коли й вогнепальна зброя стає «засобом для розваги».

З метою попередження подібних випадків у Кодексі України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) закріплена ст. 174 «Стрільба з вогнепальної, холодної металевий чи пневматичної зброї в населених пунктах і в не відведених для цього місцях або з пору-

шенням встановленого порядку», проте сам зміст даної статті сформульовано недостатньо чітко, внаслідок чого у суб'єктів кваліфікації виникають спірні питання щодо її проведення.

Стан дослідження. Зазначену вище проблему прямо або опосередковано у своїх працях розглядали такі вчені як Арешонков В.В., Бараняк В.М., Біленчук П.Д., Благоев А.А., Голосніченко І.П., Гуменюк В.А., Колпаков В.К., Комзюк А.Т., Кондратьєв І.П., Сікорський О.П., М.Ф. Стахурський, Федоров М.П., Шалгунова С.А., Шепітько В.Ю. та інші.

Мета статті полягає у детальному дослідженні змісту об'єктивної сторони адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 174 КУпАП, її аналізу та роз'ясненню проблемних питань на основі наукових положень адміністративного та кримінального права, криміналістики, що у свою чергу, позитивно відіб'ється на процедурі кваліфікації проступків за даною статтею.

Виклад основного матеріалу. Аналіз диспозиції ст. 174 КУпАП свідчить про необхідність розкриття понять, без яких кваліфікація за об'єктивною стороною діянь правопорушника ускладнюється чи взагалі неможлива.

Перш за все, необхідно зазначити що власне об'єктивну сторону становить активна дія особи, а саме – стрільба, «стріляти – тобто робити постріли, убивати з вогнепальної зброї (тварин чи птахів), але тільки недоконаний вид останнього діяння, а також навчальні чи тренувальні заняття, під час яких стріляють у ціль» [1].

Нажаль національна законодавча база, що регулює обіг зброї, упорядкована неналежним чином. Недосконалість систематизації нормативно-правових актів Міністерства внутрішніх справ України, певна моральна застарілість окремих положень, неузгодженість термінів однозначно не сприяє підвищенню контролю цієї сфери. Ще одним недоліком сучасного законодавства є невідповідність деяких правових актів сучасним реаліям: створенню нового органу в державі – Національної поліції України, коли правовий статус деяких Інструкцій та наказів МВС на офіційних сайтах ВРУ та МВСУ є незрозумілим: вони не є втраченими чинними, але й не вважаються чинними. Хоча певні кроки, спрямовані на усунення вищевказаної проблеми, були зроблені. Так, наказом Міністерства внутрішніх справ України від 01.02.2016 № 70 була затверджена Інструкція із заходів безпеки при поводженні зі зброєю [2].

Визначення вогнепальної зброї міститься в пункті 8.2. Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боеприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів (далі – Інструкція), як зброї «призначеної для ураження цілей снарядами, що одержують спрямований рух у стволі (за допомогою сили тиску газів, які утворюються в результаті згоряння металевого заряду) та мають достатню кінетичну енергію для ураження цілі, що знаходиться на визначеній відстані» [3].

У дослідженнях Арешонкова В.В. [4, с. 12-32, 53-73], Бараняк В. М. [5, с. 101-114], Біленчука П.Д. [6], Шепітько В.Ю. [7, с. 76-79] було виділено ознаки, які характеризують вогнепальну зброю та наведено її перелік, що неодмінно полегшало проведення кваліфікації діяння за ознаками ст. 174 КУпАП, оскільки інколи одразу визначити

належність зброї до бойової важко. Так, до характерних загальних ознак можна віднести, по-перше, її цільове призначення – знищувати живі та механічні (технічні) тіла у бою. Подібне визначення надано у п. 8.3. Інструкції «бойова вогнепальна зброя – це вогнепальна зброя, призначена для ураження людини та (або) техніки» [3]. Наступні три ознаки можна визначити при огляді зброї:

- для метання снаряда необхідна енергія, що утворюється при згорянні вибухової речовини, пороху тощо;
- зброя повинна мати ствол, який спрямовує рух снаряда;
- у зброї неодмінно є пристрій для замкнення каналу ствола, а також для запалення заряду.

Оцінити ступінь враження від снаряда та визначити міцність конструкції зброї доволі складно. Суб'єкти кваліфікації адміністративних проступків повинні керуватися певними знаннями та вимогами нормативно-правових актів. До бойової нарізної вогнепальної зброї відноситься зброя армійських зразків або виготовлена за спеціальними замовленнями. Наприклад: пістолети, револьвери, гвинтівки, карабіни, автомати, кулемети тощо. Поряд з нарізною зброєю існує також гладкоствольна зброя. Така зброя має гладкий канал ствола, на відміну від нарізної. Це артилерійські системи (наприклад гармати та гаубиці), а також стрілецька зброя (ручна гладкоствольна зброя), до яких відносяться рушниці, пістолети і. т. п. Сьогодні, ручну гладкоствольну зброю, використовують для полювання чи як службову зброю або зброю для самооборони.

Стрілецька зброя (вогнепальна та холодна) буває також старовинного зразка: знята з озброєння сучасної армії та виробництва, або та, що існує в одиничних екземплярах та малих партіях, а також вона може бути виготовлена в нинішніх умовах спеціально для виставок в одиничних екземплярах та малих партіях.

Існує ще два види вогнепальної зброї: мисливська та спортивна. До першого виду належать мисливські карабіни, гладкоствольні рушниці, гладкоствольні рушниці із свердловиною «парадокс» з нарізами 100–140 мм на початку або у кінці ствола, мисливські рушниці з свердловиною «сюпра», комбіновані рушниці, що мають нарівні з гладкими і нарізні стволи, та мисливські малокаліберні гвинтівки. Довжина стволів

гладкоствольних рушниць повинна бути не менше 450 мм, а загальна довжина зброї не менше 800 мм. До другого виду відносяться спортивні пістолети, револьвери, гвинтівки, які виробником передбачені для використання в спортивних цілях, а також гладкоствольні рушниці.

Як учбову вогнепальну зброю слід визначати нарізну зброю армійських зразків (пістолети, револьвери, гвинтівки, карабіни, автомати і кулемети тощо), мисливську вогнепальну зброю приведену на заводах-виготовлювачах чи в майстернях з ремонту зброї до стану, який виключає можливість здійснення пострілу без спеціальних ремонтних робіт. Усі види вогнепальної зброї – це засоби, за допомогою яких вчинюється посягання. Окрім вогнепальної зброї до засобів відповідно до ст. 174 КУпАП необхідно віднести холодну металеву зброю, пристрої для відстрілу патронів, що споряджені гумовими або аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії та пневматичну зброю калібру понад 4,5 міліметра та швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду [3].

Легальне визначення холодної металеві зброї міститься у п. 1.2.1.2. Методиці криміналістичного дослідження холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів. Під металеву холодну зброєю необхідно розуміти предмети та пристрої, які призначені для ураження цілі на відстані. Вона відноситься до холодної зброї опосередкованої дії. Визначення холодної зброї також закріплено у вищезазначеному документі у п. 1.1: «предмети та пристрої, конструктивно призначені та за своїми властивостями придатні для неодноразового завдання шляхом безпосередньої дії тяжких (небезпечних для життя у момент спричинення) і смертельних тілесних ушкоджень, дія яких заснована на використанні м'язової сили людини» [8].

Існує два види металеві холодної зброї. Перший вид має назву проста металеві холодна зброя, вона характеризується тим, що безпосереднє ураження цілі відбувається за рахунок її контакту з предметом, що отримав направлений рух внаслідок безпосереднього прикладання до нього м'язового зусилля людини, наприклад металевий ніж. Другий вид, механічна холодна зброя, відрізняється від першого, м'язове зусилля людини діє не на сам предмет, а його механізм, саме за рахунок даної дії, коли спрацьовує механізм й відбува-

ється ураження цілі. До другого виду можна віднести луки, арбалети тощо.

До пристроїв належать такі пістолети і револьвери вітчизняного виробництва, які конструктивно призначені тільки для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії і технічно не придатні для стрільби бойовими патронами. При цьому їхня конструкція має забезпечувати неможливість взаємозаміни основних частин бойової і спортивної вогнепальної зброї, унеможливує здійснення пострілів в автоматичному режимі чергами. Мова йде про травматичну зброю не смертельної дії, тобто травматичні пістолети.

Патрони до пристроїв – це патрони, споряджені гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, призначені для відстрілу їх тільки пристроями вітчизняного виробництва і допущені в установленому порядку до використання (п. 8. 12. Інструкції). З вищенаведеного випливає висновок, що по суті, якщо травматичні пістолети та револьвери не вітчизняного виробництва (а й отже, скоріше за все перебувають у користуванні чи власності незаконно), то відповідні дії будуть все рівно виключати кваліфікацію за ст. 174 КУпАП. На нашу думку, це явна прогалина законодавства.

Згідно зі Стандартом Міністерства внутрішніх справ України Загальних технічних вимог пневматичної зброї, конструктивно схожих з нею виробів та куль для них «пневматична зброя – це пістолети, револьвери, гвинтівки калібру понад 4,5 мм зі швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду, в яких куля приводиться в рух за рахунок стисненого газу» [9]. Пневматичну зброю можна поділити на види (однзарядна та багатовзарядна) та типи. В однзарядній пневматичній зброї відсутній подавальний механізм і є лише один патронник. Багатовзарядна пневматична зброя наявний подавальний механізм, або більш ніж один патронник, або механізм, який подає чи переміщує кулі або патрони з магазину на лінію досилання.

Виділяють такі типи пневматичної зброї:

1) пружинно-поршнева пневматична зброя та конструктивно схожі з нею вироби. До цього типу відноситься зброя та вироби, в яких для метання кулі використовується попередньо стиснене повітря в процесі перемі-

щення поршня під дією сил пружності попередньо зведеної пружини. Наприклад, гвинтівки ИЖ-38 та ИЖ-38С;

2) пневматична зброя з попереднім накачуванням, сконструйована таким чином, що за рахунок стиснення у балоні повітрям під тиском 80-300 атмосфер воно подається у ствол через проходження декомпресійної камери. Це гвинтівки ВМ-50, CZ-200 і Walther Dominator.

3) до типу компресійної пневматичної зброї та конструктивно схожих з нею виробів належить зброя та вироби, у яких до пострілу повітря знаходиться під тиском, необхідним для здійснення розрахункового числа пострілів, а для його стиснення використовується компресор, який установлюється на зброї: пістолет ИЖ-46, гвинтівки Mendoza.

4) газобалонна пневматична зброя та конструктивно схожі з нею вироби – це зброя та вироби, в яких енергія повітря або газу акумульована в балоні (він може відокремлюватися). Суть даного типу зброї полягає у тому, що як робоче тіло у неї використовується газ (частіше за все вуглекислий), а не повітря. Прикладом можуть бути пістолет Макарова МР-654К, а також гвинтівки: Umarex Beretta Cx4 Storm XT, Umarex 850 Air Magnum, Shanghai QB78.

5) патронна пневматична зброя та конструктивно схожі з нею вироби – це зброя та вироби, у яких енергія повітря газу акумульована в пневматичному патроні, які є багаторазовими.

Наступним кроком кваліфікації адміністративного проступку за ст. 174 КУпАП є визначення поняття «населений пункт», оскільки воно використовується законодавцем без чіткого роз'яснення його обсягу. При чому не тільки в КУпАП, а й в інших важливих нормативно-правових актах, основними серед яких є: Земельний Кодекс, Житловий Кодекс України, закони «Про благоустрій населених пунктів», «Про дорожній рух», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про землеустрій» та інші.

Найпоширеніше визначення поняття «населений пункт» міститься в п. 5.10 Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306 (далі – ПДР): «населений пункт – забудована територія, в'їзди на яку і виїзди з якої позначаються дорожніми знаками 5.45 (початок населеного пункту,

найменування і початок забудови населеного пункту, в якому діють вимоги ПДР, що визначають порядок руху в населених пунктах), 5.46 (кінець населеного пункту, місце, з якого на даній дорозі втрачають чинність вимоги ПДР, що визначають порядок руху в населених пунктах), 5.47 (початок населеного пункту, найменування і початок забудови населеного пункту, в якому на даній дорозі не діють вимоги ПДР, що визначають порядок руху в населених пунктах.), 5.48 (кінець населеного пункту, кінець населеного пункту, позначеного знаком 5.47)» [10]. Це повністю відповідає Конвенції о дорожньому русі (п. «с» ст. 1) та Конвенції о дорожних знаках и сигналах (п. «b» ст. 1), в яких закріплено, що «термин «населенный пункт» означает «застроенную территорию, въезды на которую и выезды с которой специально обозначены соответствующими знаками или которая каким-либо иным образом определена в национальном законодательстве» [11; 12], але не охоплює всю адміністративно-правову сферу й особливо сферу забезпечення громадського порядку та громадської безпеки, а його дефініція не доречна для застосування у контексті ст. 174 КУпАП. На дану прогалину в законодавстві вказував в своїй ухвалі Конституційний суд України «Про припинення конституційного провадження у справі за конституційним зверненням голови правління обслуговуючого кооперативу «Дачно-будівельний кооператив «Беркут-08» Ускова Івана Івановича щодо офіційного тлумачення положень частини шостої статті 118 Земельного кодексу України у взаємозв'язку з положеннями статей 15, 16 Закону України «Про кооперацію», статті 237 Цивільного кодексу України, поняття «населений пункт», яке міститься в пункті «ж» частини другої статті 25 Закону України «Про землеустрій» та частині четвертій статті 173 Земельного кодексу України, статей 152, 155 Земельного кодексу України»: «п. 3.2. Необхідність офіційного тлумачення поняття «населений пункт», яке міститься у пункті «ж» частини другої статті 25 Закону № 858 та частині четвертій статті 173 Кодексу, в аспекті його тотожності з поняттям «адміністративно-територіальна одиниця» Голова правління кооперативу обґрунтовує законодавчою неврегульованістю цього питання. Конституційний Суд України в ухвалах від 24 червня 2009 року № 34-у/2009, від 18 травня 2010 року № 33-у/2010 наголо-

шував, що заповнення прогалин у законах має здійснювати законодавець внесенням до них змін та доповнень, а не Конституційний Суд України шляхом офіційного тлумачення законів України або їх окремих положень» [13].

Окрім цього, таким, що не втратив чинність, залишається й Указ Президії Верховної ради Української РСР «Про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою Української РСР», який визначає, що «до міських населених пунктів належать міста республіканського, обласного, районного підпорядкування і селища міського типу, до сільських – села і селища незалежно від їх адміністративної підпорядкованості» [14]. Постає питання щодо доцільності використання вищенаведеного положення взагалі, й при кваліфікації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення громадського порядку та громадської безпеки, зокрема. А також питання, що саме треба розуміти під територіальним устроєм Української РСР у той час коли ми живемо в незалежній, демократичній Україні? Виходячи зі змісту ст. 174 КУпАП стрільба з передбачених видів зброї будь-де на території України, окрім спеціально відведених місць буде тягнути за собою накладення адміністративного стягнення.

Визначення чи переліку таких спеціально відведених місць на сьогоднішній час не існує, як правило до них відносять стрільбища та тири (стрілецькі тири). Між собою вони, перш за все, відрізняються площею та відповідно місцем розташування, оскільки тиром прийнято вважати закрите (напівзакрите) місце, а стрільбище – відкрите, тому останнє повинно мати значну територію для відповідності всім умовам безпеки проведення стрільби. В межах досліджуваної нами теми наголосимо, що суб'єкту, який проводить кваліфікацію важливо пам'ятати, що за будь-яких умов згідно з п. 2.1. Інструкції: «здійснюючи дозвільну систему, органи внутрішніх справ відповідно до законодавства України видають міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади, підприємствам, установам, організаціям дозволи на відкриття та функціонування стрілецьких тирів і стрільбищ» [3]. Таким чином суб'єкти господарювання повинні мати відповідний дозвіл і лише в такому випадку тир або стрільбище буде вважатися «відведеним місцем для стрільби». До того ж таке місце повинно «відповідати вимогам ДБН В.2.2-13-2003 «Державні будівельні норми

України. Будинки і споруди. Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди», мати висновок Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру щодо відповідності приміщень заходам безпеки, які висуваються до них, і придатності проведення в них стрільби з певних видів зброї, мати пункт вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування» (п. 9.16) [15], а також іншим вимогам національного законодавства.

Безумовно питання щодо визначення місць, відведених для стрільби, вимагає рішення. У ВРУ зареєстровано два альтернативні проекти Законів «Про вогнепальну зброю цивільного призначення» та «Про цивільну зброю і боєприпаси», які конкретизують місця, відведені для стрільби, але використовують зовсім різні підходи. У ст. 28 проекту Закону «Про вогнепальну зброю цивільного призначення» введено поняття «спеціально обладнані місця для використання зброї – це земельна ділянка, будівля, споруда, або їх частина, рухоме майно, облаштовані фізичними особами або юридичними особами незалежно від форми власності для безпечного використання зброї відповідно до її тактико-технічних характеристик» [16]. До таких місць він відносить також тири і стрільбища, прямо зазначаючи це в статті. Альтернативний законопроект визначає поняття «стрілецький тир як спеціально обладнане приміщення, будова, споруда або територія, яка постійно використовується для занять зі стрільби» та «стрільбище – комплекс, який складається з двох або більше стрілецьких тирів та розташовується на окремій земельній ділянці» [17]. Виключно з підходу проведення адміністративної кваліфікації введення поняття «спеціально обладнане місце для використання зброї» здається нам більш вдалим і прогресивним, таким що охоплює всі території, що можуть буди пристосовані для стрільби.

Інструкцією із заходів безпеки при поводженні зі зброєю встановлюється загальний порядок поводження зі зброєю, крім того, в тирах і на стрільбищах може бути закріплено й інші правила в залежності від їх власної політики. Наприклад, на офіційному сайті Стрілецького тиру КМО ФСТ «Динамо» міста Києва розміщені наступні правила при проведенні стрільби: «направляти ствол зброї в будь-яку іншу сторону, крім мішені; утримувати палець на спусковому гачку до і після стрільби (в пере-

рвах між веденням вогню вказівний палець руки, що утримує зброю, повинен знаходитися на спусковий скобі, затворі, після стрільби зброя має бути поставлена на запобіжник); класти зброю на поверхню столу вогневого рубежу з вимкненим запобіжником, поставленим на бойовий взвод курком; вести вогонь без команди; передавати зброю іншій особі, крім інструктора; при проведенні стрільб в навушниках та окулярах, забороняється поправляти ці предмети будь-якою рукою в момент, коли зброя перебуває в руках; використовувати для стрільби несправне зброю; готуватися до стрільби, прицілюватися в мішені або інші предмети, перебуваючи поза вогневої позиції; повертати зброю від стрілецького напрямку при будь-яких діях із зброєю; торкатися до лежачої на столі зброї, коли в секторі стрільби перебувають люди; залишати на стрілецькій позиції заряджену зброю або зброю із закритим затвором; залишати зброю без нагляду, торкатися до зброї або брати її без дозволу інструктора; виносити заряджену зброю зі стрілецької позиції; стріляти по іншим предметам, що не відносяться до виконання вправи (рами, траси, апаратура, прапорці, номери щитів і т.д.); цілитися і стріляти в мішень іншого стрільця; заряджати та перезаряджати зброю при одночасному натисканні на спусковий гачок; направляти зброю (заряджене, незаряджене, розібране, навчальний, несправне) в тил на присутніх і в сторони» [18]. СРК «Апекс», що розташований у місті Львові на своєму сайті опублікував дещо інші правила. «В тирі забороняється: брати без дозволу зброю, взводити, заряджати

та стріляти з неї без дозволу інструктора тирю; направляти зброю, незалежно заряджена вона, чи ні – в сторону людей; стріляти не в сторону мішеней; стріляти по мішеням, які не вказані інструктором тирю; виносити зброю за межі приміщення тирю; заходити за протилежну сторону спеціального столу в сторону мішеней; курити в приміщенні тирю; особам, які знаходяться в тирі в нетверезому стані, у стрільбі може бути відмовлено» [19]. Додаткові правила, що діють у тирах, мають право на життя тільки за умови дотримання основних вимог щодо забезпечення безпеки при поводженні зі зброєю.

Підсумовуючи вищевикладене зазначимо, що невизначеність понять, які містяться у ст. 174 КУпАП ускладнюють процедуру кваліфікації адміністративних проступків за цією статтею. Неузгодженість термінології, зокрема назви органів, які фактично й контролюють майже всі питання, пов'язані зі використанням зброї (органи внутрішніх справ, органи Національної поліції), неупорядкована правова база щодо обігу вогнепальної зброї, лише погіршує ситуацію. На нашу думку, необхідно на законодавчому рівні роз'яснити зміст поняття «населений пункт», яке зможе використовуватись саме у сфері діяльності дозвільної системи Національної поліції України, а також визначитися з прийняттям закону, який буде регулювати обіг цивільної зброї, де прописати положення про тирі та стрільбища, які будуть визначати основні положення та правила поводження зі зброєю у спеціально відведених місцях для стрільби.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Академічний тлумачний словник української мови: в 11 т. / [ред. колег. І. К. Білодід (голова) та ін.]. – К.: Наукова думка, 1970 – 1980. – Т. 7, Т. 11 – К.: Наукова думка, 1976, 1980. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sum.in.ua>
2. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю: Наказ МВС України від 01.02.2016 № 70. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0250-16>
3. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів : Наказ МВС України від 21.08.1998 р. – № 622 (з наст. змінами). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98/conv>
4. Арешонков В. В. Криміналістична ідентифікація гладкоствольної вогнепальної зброї: дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / В. В. Арешонков. – МВС України, Нац. акад. внутр. справ. – К., 2012. – 295 с.
5. Криміналістика : [навч. посіб.] / Р. І. Благута, Р. І. Сибірна, В. М. Бараняк та ін.; за заг. ред. Є. В. Пряхіна. – К.: Атіка, 2012. – 496 с.
6. Біленчук П. Д., Гель А. П., Салтевський М. В., Семаков Г. С. Криміналістика (криміналістична техніка): Курс лекцій / П. Д. Біленчук, А. П. Гель, М. В. Салтевський, Г. С. Семаков. – К.: МАУП, 2001. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/1111/76/1/3/>

7. Криміналістика: підручник / Кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. / За ред. проф. В. Ю. Шепітька. – 4-е вид., перероб. і доп. – Х.: Право, 2008. – 464 с.
8. Методика криміналістичного дослідження холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів: затверджена рішенням розширеного засідання секції НКМР міністерства Юстиції України з проблем трасології та судової балістики із залученням членів Координаційної ради з питань судової експертизи. Протокол від 10.04.2009 року № 22. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://woodcraft.if.ua/metodika.html>
9. Стандарт Міністерства внутрішніх справ України СОУ 78-41-013:2011 «Зброя пневматична, конструктивно схожі з нею вироби та кулі для них. Загальні технічні вимоги»: наказ МВС України від 30.08.2011 № 363. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.mvs.gov.ua/mvs/control/m@ain/uk/publish/printable_article/662535
10. Правила дорожнього руху: постанова Кабінету Міністрів України «Про правила дорожнього руху» від 10 жовтня 2001 р. № 1306 з наступними змінами. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-p/page>
11. Конвенція ООН Конвенція о дорожном движении 8 ноября 1968 года (с поправками от 3 марта 1993 года). [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_041/ed20060326/find?text=%ED%E0%F1%E5%EB%E5%ED%ED%FB%E9+%EF%F3%ED%EA%F2
12. Конвенция О дорожных знаках и сигналах 8 ноября 1968 года (с поправками от 01 мая 1971 года). [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_902/ed19780606/find?text=%ED%E0%F1%E5%EB%E5%ED%ED%FB%E9+%EF%F3%ED%EA%F2
13. Ухвала конституційного суду України «Про припинення конституційного провадження у справі за конституційним зверненням голови правління обслуговуючого кооперативу «Дачно-будівельний кооператив «Беркут-08» Ускова Івана Івановича щодо офіційного тлумачення положень частини шостої статті 118 Земельного кодексу України у взаємозв'язку з положеннями статей 15, 16 Закону України «Про кооперацію», статті 237 Цивільного кодексу України, поняття «населений пункт», яке міститься в пункті «ж» частини другої статті 25 Закону України «Про землеустрій» та частині четвертій статті 173 Земельного кодексу України, статей 152, 155 Земельного кодексу України» у справі № 1-4/2014 від 10 липня 2014 № 12-уп/2014. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/va12u710-14>
14. Про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою Української РСР: указ Президії Верховної ради Української РСР від 12.03.1981 № 1654-X. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1654-10/conv>
15. Проект Закону України «Про вогнепальну зброю цивільного призначення» (вноситься народним депутатом України Каплінім С.М.). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=52560&pf35401=317723>
16. Проект Закону України «Про цивільну зброю і боєприпаси» (вноситься авторським колективом народних депутатів України). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=52809&pf35401=319081>
17. «Правила безпечного поводження з зброєю і поведінки у тирі». Стрілецький тир КМО ФСТ «Динамо» у м. Києві. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://tir-dinamo.kiev.ua/strelkam.html>
18. Правила безпеки в тирі. СРК «АПЕКС» м. Львові. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://apex.lviv.ua/tur/pravula.html>
19. Біленчук П. Д., Кофанов А. В., Сулява О. Ф. Зброезнавство: правові основи обігу вогнестрільної зброї. Порівняльний аналіз вітчизняного та зарубіжного законодавства: Україна. Європа. Світ. Монографія / За ред. проф. П. Д. Біленчука. – К.: Міжнародна агенція «BeeZone», 2004. – 464 с.